

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Запорізька політехніка»

Кафедра економічної теорії та підприємництва

Ректор

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Беліков С.Б.

20 20 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 2 ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»

Освітня програма: «Міжнародний бізнес»

Інститут, факультет: економіко-гуманітарний інститут
гуманітарний факультет

Мова навчання: українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Економічна теорія» для здобувачів вищої освіти спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини», освітня програма «Міжнародний бізнес». –., 27” серпня 2020 року – 16 с.

Розробники: Губарь О.В., к.е.н., доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри Економічної теорії та підприємництва

Протокол № 1 від 27 серпня 2020 року

Завідувач кафедри Економічної теорії та підприємництва (О.В. Губарь)
“27” 08 2020 року

Схвалено науково-методичною комісією гуманітарного факультету

Протокол від «10» 06 20 20 року № 6

«10» 06 20 20 року Голова (М.В. Дедков)

Узгоджено групою забезпечення освітньої програми* «Міжнародний бізнес» спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»

«10» 06 2020 року Керівник групи (І.О. Лазнева)

*Якщо дисципліна викладається невідпусковою кафедрою

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		форма навчання	
		денна	заочна
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»	обов'язкова	
Модулів – 2	Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини» Освітня програма: «Міжнародний бізнес»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		1-й	
Загальна кількість годин: денне - 120 заочне - 120	Освітній ступінь бакалавр	Семестр	
		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 42 самостійної роботи студента – 78		Лекції	
		28 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	2 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
78 год.	112 год.		
Індивідуальні завдання:			
0 год.	Контр. роб.		
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 36,7%

для заочної форми навчання – 63,3%

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

«Економічна теорія» є дисципліною, що формує систему знань про економічний вибір суб'єктів економіки за умов обмежених виробничих ресурсів і безмежних потреб у різних соціально-економічних системах. Переваги вивчення дисципліни полягають у набутті ринково-економічного мислення студентів-міжнародників, з'ясуванні ролі економічної теорії у формуванні економічної політики та економічному регулюванні, засвоєнні методології економічних досліджень для розуміння тих ринкових перетворень, що відбуваються у національній і міжнародній економіці та вироблення вміння здійснювати економічний аналіз та практичні висновки.

У процесі вивчення курсу студенти повинні вільно оволодіти економічною термінологією, понятійним апаратом і категоріями дисципліни у процесі їх дискусійного обговорення; застосовувати методологію і методи економічної теорії до аналізу певних економічних процесів і явищ; вміти робити узагальнення і висновки та давати порівняльні характеристики різних поглядів і концепцій, які мають місце у сучасній економічній теорії; творчо використовувати теоретичні положення для аналізу конкретних ринкових ситуацій, вміти давати власну науково обґрунтовану оцінку будь-якого економічного явища.

Вивчення дисципліни «Економічна теорія» базується на попередньо вивчених студентами в середній загальноосвітній школі таких предметів, як «Основи економіки», «Людина і суспільство». Засвоєння даної дисципліни пов'язане також із знаннями соціально-гуманітарних і природничо-наукових дисциплін 1 курсу («Країнознавство»). Отримані знання в подальшому стануть теоретичною базою для опанування таких дисциплін, як «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Історія міжнародних економічних відносин», «Міжнародні економічні відносини», «Економіка бізнес-структур», «Міжнародна торгівля», «Основи зовнішньоекономічної діяльності», «Міжнародна інвестиційна діяльність».

Мета: формування системи знань про економічні відносини як суспільну форму виробництва, проблеми ефективного використання обмежених виробничих ресурсів і шляхи забезпечення суспільних потреб у різних суспільно-економічних формаціях.

Завдання. В результаті вивчення дисципліни студент має:

- використовувати аналітичний та методичний інструментарій для розуміння логіки прийняття господарчих рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади тощо);
- розуміти та планувати можливості особистого професійного розвитку;
- виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах;
- демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у професійній діяльності;
- висвітлювати загальні засади економічного життя суспільства;
- розкривати закономірності розвитку економічної системи та діалектики взаємозв'язку її структурних елементів;
- вивчити механізм дії економічних законів і механізм використання їх людьми у процесі господарської діяльності;
- вміти визначити принципові риси основних соціально-економічних систем та напрямів їх еволюції.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен отримати:

інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин у цілому та міжнародних економічних, зокрема, а також у процесі навчання, що передбачає застосування новітніх теорій та методів при здійсненні комплексних досліджень світогосподарських зв'язків, характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

загальні компетентності:

ЗК 03. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК 04. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 07. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК 08. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 09. Уміння бути критичним та самокритичним.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)

ЗК 11. Здатність працювати в команді.

ЗК 12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

спеціальні (фахові) компетентності:

СК 01. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції.

СК 02. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародного бізнесу з урахуванням його основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин в цілому та міжнародного бізнесу зокрема.

СК 03. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин, міжнародного бізнесу та моделей економічного розвитку.

СК 04. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

СК 08. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин та міжнародного бізнесу різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

СК 11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

СК 16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

Очікувані програмні результати навчання:

РН1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

РН4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

РН7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

РН10. Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку, суб'єктів міжнародного бізнесу та стратегії їх поведінки.

РН11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

РН 12. Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування.

РН18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

PH23. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ТЕОРІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Тема 1. Економічна теорія як наука: предмет, метод, функції.

Предмет, методи, функції економічної теорії. Економічні закони і категорії. Основні етапи розвитку економічної теорії (меркантилізм, фізіократи, класична політекономія, маржиналізм, неокласицизм, кейнсіанство, інституціоналізм, монетаризм). Економічна теорія та економічна політика. Наукова абстракція. Економічне моделювання. Економічний експеримент. Економічне мислення.

Тема 2. Економічна система суспільства. Відносини власності.

Економічні потреби, їх сутність і класифікація. Закон зростання потреб. Економічні інтереси, їх види та взаємодія. Економічні ресурси, їх види та обмеженість. Крива виробничих можливостей. Суспільне виробництво як основа економічної системи. Продуктивні сили та економічні відносини. Власність та її роль в економічному розвитку суспільства. Реформування відносин власності в Україні. Економічна система. Типи економічних систем. Економічний прогрес суспільства, його зміст, критерії та рушійні сили. Економічна ефективність та її показники.

Тема 3. Товарне виробництво як форма організації суспільного виробництва. Гроші і грошова система.

Форми економічних зв'язків і виробництва. Умови виникнення, основні риси та типи товарного виробництва. Суспільне виробництво. Матеріальне і нематеріальне виробництво. Товар і його властивості. Теорії вартості. Закон вартості. Роль закону вартості в розвитку економіки. Сутність і функції грошей. Види грошей. Грошовий обіг і його закони. Інфляція: сутність і причини, антиінфляційна політика.

Змістовий модуль 2.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Тема 4. Ринкова економіка: сутність, принципи побудови

Структура ринку, критерії розмежування. Позитивні і негативні екстерналії. Моделі і шляхи переходу до ринку. Переваги і недоліки ринку. Поняття і сутність інфраструктури ринку. Банки і банківська система. Небанківські спеціалізовані фінансові інститути. Біржа праці та її функції.

Тема 5. Теорія попиту і пропозиції. Ціна як регулятор ринкової економіки

Закон попиту. Крива попиту. Еластичність попиту за ціною. Закон пропозиції. Коефіцієнт еластичності пропозиції. Взаємодія попиту і пропозиції. Утворення ціни рівноваги та її зміна. Товари-субститути і товари-комплементи. Ціна у ринковій економіці. Її функції та види.

Тема 6. Конкуренція і монополія в умовах ринку

Конкуренція та її роль у ринковій економіці. Закон конкуренції. Види і форми конкуренції. Методи конкурентної боротьби. Монополія. Олігополія. Дуополія. Монопсонія. Монопольна влада. Антимонопольна політика. Конкурентна політика. Антимонопольне законодавство.

Тема 7. Організаційні основи підприємницької діяльності.

Підприємництво. Бізнес. Індивідуальні підприємства. Товариства. Повне товариство. Товариство з обмеженою відповідальністю. Змішані товариства. Картель. Синдикат. Трест. Концерн. Конгломерат. Диверсифікат. Фінансово-промислові групи. Концентрація виробництва. Венчурне підприємство. Інжиніринг. Лізинг. Технопарки. Франчайзинг.

Тема 8. Теорія підприємства в системі ринкових відносин. основні показники діяльності підприємства.

Підприємство і його види. Підприємство і фірма. Фактори, процеси і результати виробництва. Виробнича функція. Сутність, джерела формування прибутку. Основний та оборотний капітал, його структура. Фізичне та моральне зношування основного капіталу. Амортизація. Сутність і теорії витрат виробництва. Види витрат виробництва. Економічні школи про сутність і джерела формування прибутку. Прибуток, його види та функції. Норма прибутку, максимізація прибутку і чинники, що її визначають.

Тема 9. Формування доходів: джерела та розподіл.

Дохід. Види доходів. Номінальні та реальні доходи. Заробітна плата: основні функції, форми і системи. Фактори, які впливають на заробітну плату. Мінімальна заробітна плата. Прожитковий мінімум. Факторні доходи: заробітна плата, рента, процент. Прибуток на капітал. Рентний дохід. Домогосподарства, їх роль в ринковій економіці. Сімейний бюджет. Нерівність в доходах. Крива Лоренца та коефіцієнт Джинні. Індексація доходів, субсидії.

Змістовий модуль 3. ОСНОВИ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

Тема 10. Основні положення макроекономіки. Суспільне відтворення та економічне зростання. Економічні цикли

Сутність і фази суспільного відтворення. Просте і розширене відтворення. Валовий внутрішній продукт. Валовий національний дохід. Особистий дохід. Національне багатство. Національний дохід. Система національних рахунків. Трансферти. Сукупний попит. Сукупна пропозиція. Джерела економічного зростання. Екстенсивний, інтенсивний і змішаний тип економічного зростання. Макроекономічна нестабільність. Безробіття. Рецесія.

Тема 11. Економічна роль держави.

Економічна політика: фіскальна, монетарна, зовнішньоекономічна, соціальна, антиінфляційна, антициклічна, антимонопольна, інвестиційна, економічного зростання, амортизаційна. Індекс економічної свободи. Індикативне планування. Інструменти урядового впливу на економіку. Політика цін. Суспільні і приватні блага. Стимулювальні та обмежувальні заходи уряду.

Тема 12. Фінансова система і бюджетно-податкова політика

Кредит: комерційний, банківський, іпотечний, лізинговий, ломбардний, державний, міжнародний, «стенд-бай». Кредитна система. Центральний банк. Комерційні банки. Спеціальні фінансово-кредитні інститути. Небанківські фінансові інститути. Активні, пасивні та посередницькі банківські операції. Ощадний, іпотечний, інноваційний, інвестиційний, зовнішньоторговельний банки. Страхові компанії. Пенсійні фонди. Фінансові компанії. МВФ, Світовий банк, міжнародні фінансово-кредитні інституції. Бюджетна система України. Державний бюджет. Бюджетний дефіцит. Державний борг. Сутність і функції податків. Види податків.

Змістовий модуль 4. ЗАКОНОМІРНОСТІ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА

Тема 13. Інтернаціоналізація господарського життя і світовий ринок

Світове господарство. Міжнародний поділ праці. Міжнародні економічні відносини. Новий міжнародний економічний порядок. Міжнародна економічна безпека. Світова торгівля. Міжнародний рух капіталу. Міграція трудових ресурсів. Науково-технічне і виробниче співробітництво. Міжнародні валютні відносини. Міжнародна економічна інтеграція. Прямі інвестиції. Портфельні інвестиції. Фрідредерство. Протекціонізм. Експорт. Імпорт. Платіжний і торгівельний баланс. Міжнародна спеціалізація і кооперація виробництва. Інтернаціоналізація господарського життя. Інтеграційні процеси на сучасному етапі. Вільні економічні зони.

Тема 14. Глобалізація економіки та загальноцивілізаційні проблеми сучасності.

Глобалізація. Глобальна економіка. Рівні глобалізації економіки. Форми прояву глобалізації економіки. Класифікація глобальних проблем. Екологічна криза. Екологічний неокolonіалізм. Технологічний та інформаційний неокolonіалізм. Екологічний протекціонізм. Стратегія екорозвитку. Форми міжнародного співробітництва у вирішенні глобальних проблем. Концепція сталого розвитку. Ноосферна парадигма цивілізаційного розвитку.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лекції	практ.	лаб.	інд.	с.р.		лекції	практ.	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1 ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ТЕОРІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА												
Тема 1. Економічна теорія як наука: предмет, метод, функції.	8	2	1	-	-	5	8,4	0,3	0,1	-	-	8
Тема 2. Економічна система суспільства. Відносини власності.	8	2	1	-	-	5	8,4	0,3	0,1	-	-	8
Тема 3. Товарне виробництво як форма організації суспільного виробництва. Гроші і грошова система.	8	2	1	-	-	5	8,4	0,4	0,1	-	-	8
Разом за змістовим модулем 1	24	6	3	-	-	15	25.3	1	0.3	-	-	24
Змістовий модуль 2 ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ТЕОРІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА												
Тема 4. Ринкова економіка: сутність, принципи побудови	8	2	1	-	-	5	8,6	0,5	0,1	-	-	8
Тема 5. Теорія попиту і пропозиції. Ціна як регулятор ринкової економіки	8	2	1	-	-	5	8,6	0,5	0,1	-	-	8
Тема 6. Конкуренція і монополія в умовах ринку	8	2	1	-	-	5	8,6	0,5	0,1	-	-	8
Тема 7. Організаційні основи підприємницької діяльності.	9	2	1	-	-	6	8,6	0,5	0,1	-	-	8

Тема 8. Теорія підприємства в системі ринкових відносин. Основні показники діяльності підприємства.	9	2	1	-	-	6	8,6	0,5	0,1	-	-	8
Тема 9. Формування доходів: джерела та розподіл.	8	2	1	-	-	5	8,6	0,5	0,1			8
Разом за змістовим модулем 2	50	12	6	-	-	32	51,6	3	0,6	-	-	48
Модуль 2												
Змістовий модуль 3 ОСНОВИ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ												
Тема 10. Основні положення макроекономіки. Суспільне відтворення та економічне зростання. Економічні цикли	10	2	1	-	-	7	8,6	0,4	0,2	-	-	8
Тема 11. Економічна роль держави.	8	2	1	-	-	5	8,4	0,3	0,1	-	-	8
Тема 12. Фінансова система і бюджетно-податкова політика	8	2	1	-	-	5	8,4	0,3	0,1	-	-	8
Разом за змістовим модулем 3	26	6	3	-	-	17	25,4	1	0,4	-	-	24
Змістовий модуль 4 ЗАКОНОМІРНОСТІ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА												
Тема 13. Інтернаціоналізація господарського життя і світовий ринок	10	2	2	-	-	6	8,8	0,5	0,3	-	-	8
Тема 14. Глобалізація економіки та загально-цивілізаційні проблеми сучасності.	10	2	2	-	-	6	8,9	0,5	0,4	-	-	8
Разом за змістовим модулем 4	20	4	4	-	-	12	17,7	1	0,7	-	-	16
Усього годин	120	28	14	-	-	78	120	6	2	-	-	112

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	К-сть год.	
		денна	заочна
1	Тема 1. Економічна теорія як наука: предмет, метод, функції.	1	0,1
2	Тема 2. Економічна система суспільства. Відносини власності.	1	0,2
3	Тема 3. Товарне виробництво як форма організації суспільного виробництва. Гроші і грошова система.	1	0,1
4	Тема 4. Ринкова економіка: сутність, принципи побудови.	1	0,1
5	Тема 5. Теорія попиту і пропозиції. Ціна як регулятор ринкової економіки.	1	0,2
6	Тема 6. Конкуренція і монополія в умовах ринку.	1	0,1
7	Тема 7. Організаційні основи підприємницької діяльності.	1	0,1
8	Тема 8. Теорія підприємства в системі ринкових відносин. основні показники діяльності підприємства.	1	0,2
9	Тема 9. Формування доходів: джерела та розподіл.	1	0,1
10	Тема 10. Основні положення макроекономіки. Суспільне відтворення та економічне зростання. Економічні цикли.	1	0,2
11	Тема 11. Економічна роль держави.	1	0,2
12	Тема 12. Фінансова система і бюджетно-податкова політика.	1	0,2

13	Тема 13. Інтернаціоналізація господарського життя і світовий ринок.	1	0,1
14	Тема 14. Глобалізація економіки та загальноцивілізаційні проблеми сучасності.	1	0,1
	Разом	14	2

6. Теми практичних занять

Не передбачені навчальним планом

7. Теми лабораторних занять

Не передбачені навчальним планом

8. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

Мета СРС – засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у студентів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього фахівця вищого рівня кваліфікації.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів денної форми навчання, визначається навчальним планом і становить 65 % (78 годин) від загального обсягу навчального часу на вивчення дисципліни (120 годин). У ході самостійної роботи студент має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість власної професійної підготовки.

№ з/п	Назва теми	К-сть год.	
		денна	заочна
1	Тема 1. Економічна теорія як наука: предмет, метод, функції.	1	0,1
2	Тема 2. Економічна система суспільства. Відносини власності.	1	0,2
3	Тема 3. Товарне виробництво як форма організації суспільного виробництва. Гроші і грошова система.	1	0,1
4	Тема 4. Ринкова економіка: сутність, принципи побудови.	1	0,1
5	Тема 5. Теорія попиту і пропозиції. Ціна як регулятор ринкової економіки.	1	0,2
6	Тема 6. Конкуренція і монополія в умовах ринку.	1	0,1
7	Тема 7. Організаційні основи підприємницької діяльності.	1	0,1
8	Тема 8. Теорія підприємства в системі ринкових відносин. основні показники діяльності підприємства.	1	0,2
9	Тема 9. Формування доходів: джерела та розподіл.	1	0,1
10	Тема 10. Основні положення макроекономіки. Суспільне відтворення та економічне зростання. Економічні цикли.	1	0,2
11	Тема 11. Економічна роль держави.	1	0,2
12	Тема 12. Фінансова система і бюджетно-податкова політика.	1	0,2
13	Тема 13. Інтернаціоналізація господарського життя і світовий ринок.	1	0,1
14	Тема 14. Глобалізація економіки та загальноцивілізаційні проблеми сучасності.	1	0,1
	Разом	14	2

9. Перелік індивідуальних завдань

Для студентів заочної форми навчання – контрольна робота згідно методичних вказівок щодо виконання контрольної роботи.

10. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, презентації, ознайомлювальні (початкові) ігри, метод проектної роботи, сценаріїв.

Під час викладання лекційного курсу використовуються наступні методи навчання:

- розповідь – оповідна, описова форма розкриття навчального матеріалу;
- пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;
- бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;
- ілюстрація – для розкриття явищ і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки).

На практичних заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань з використанням коучінгових методів (модель GROW, модель аналізу проблемних ситуацій S.C.O.R.E., «світове кафе» тощо;
- практична робота – використання набутих знань при розв'язанні практичних завдань;
- аналітичний метод – розкладання цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;
- індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;
- дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного;

Під час самостійної роботи:

- робота в бібліотеці;
- робота в Інтернет.

11. Очікувані результати навчання з дисципліни

Програмні результати навчання	Очікувані результати навчання з дисципліни
РН 1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.	Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності (СК 16)
РН 4. Систематизувувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.	Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/деінтеграційних процесів, у т.ч. євроатлантичної інтеграції (СК 1). Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародного бізнесу та моделей економічного розвитку (СК 3). Здатність визначати функціональні особливості,

	<p>характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин та міжнародного бізнесу різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.</p> <p>(СК 8).</p>
<p>РН 7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p>	<p>Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності (СК 16)</p>
<p>РН 10. Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку, суб'єктів міжнародного бізнесу та стратегії їх поведінки.</p>	<p>Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародного бізнесу з урахуванням його основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин в цілому та міжнародного бізнесу зокрема (СК 2)</p> <p>Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародного бізнесу (СК 3)</p> <p>Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин та міжнародного бізнесу різного рівня та налагоджувати комунікації між ними (СК 8)</p>
<p>РН 11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.</p>	<p>Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях (СК 4).</p>
<p>РН 12. Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування.</p>	<p>Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків (СК 11).</p>
<p>РН 15. Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.</p>	<p>Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин та міжнародного бізнесу різного рівня та налагоджувати комунікації між ними (СК 8).</p>
<p>РН 18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.</p>	<p>Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародного бізнесу з урахуванням його основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин в цілому та міжнародного бізнесу зокрема (СК 2).</p> <p>Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків (СК 11).</p>
<p>РН23. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою</p>	<p>Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно</p>

підтримки професійної компетентності на високому рівні.	використовувати їх в практичній діяльності (СК 16)
---	--

12. Засоби оцінювання

Контроль знань студентів з дисципліни «Економічна теорія» ґрунтується на застосуванні рейтингової системи оцінювання. Для визначення рейтингової оцінки курсу дисципліни «Економічна теорія» поділяється на 4 основні змістові модулі, у межах яких розподілені теми.

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою, контрольні заходи включають (згідно Рекомендацій з навчально-методичного забезпечення у Національному університеті «Запорізька політехніка»*) є:

- **поточний контроль**, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти залік – 35 балів). Проводиться в таких формах:

- активна робота на лекційних заняттях;
- активна участь у виконанні практичних завдань;
- активна участь у дискусії та презентації матеріалу на семінарських заняттях;
- проведення поточного тестування;
- проведення письмової контрольної роботи;
- експрес-опитування.

- **рубіжний контроль**, що проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля (див. таблицю);

Найменування завдань	Кількість балів	Загальна кількість балів
тестування рубіжного контролю	5	25
задачі рубіжного контролю	25	50
завдання, тести, розв'язок задач за поточним оцінюванням	25	25
Підсумок	x	100

- **підсумковий/семестровий контроль**, що проводиться у формі семестрового заліку, відповідно до графіку навчального процесу.

Підсумкова оцінка за семестр визначається як середня двох підсумкових контролів за перший та другий модулі.

Залік проводиться за наявності незадовільної оцінки підсумкового модуля або за вибором студента у формі співбесіди по вивченому матеріалу.

* Рекомендації з навчально-методичного забезпечення у Національному університеті «Запорізька політехніка» / Укладачі: С.Б. Беліков та ін. Запоріжжя: Навчальний відділ, Навчально-методичний відділ, НУ «Запорізька політехніка». 2019. 18 с.

13. Критерії оцінювання результатів навчання студентів

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»**, контрольні заходи включають в себе вхідний, поточний, рубіжний (модульний, тематичний, календарний), відстрочений,

підсумковий та семестровий контроль, а також комплексні контрольні роботи та ректорські контрольні роботи.

Система контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Економічна теорія» включає в себе поточний, рубіжний та підсумковий контроль. Також, за окремим наказом ректора, може проводитися ректорський контроль знань здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль проводиться викладачами під час аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи. Оцінювання знань студента під час практичних занять проводиться за накопичувальною 100-бальною системою за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології питання;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;
- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
- вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
- логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Максимально можливий бал за конкретним завданням ставиться за умови відповідності індивідуального завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів. При оцінюванні індивідуальних завдань увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали будуть знижені.

Письмова контрольна робота проводиться на кожному практичному занятті та включає практичні завдання різного рівня складності відповідно до тем змістового модуля.

Кожен змістовний модуль оцінюється за 100-бальною шкалою.

Під час контролю враховуючи наступні види робіт: аудиторна під час лекційних та практичних занять, самостійна у вигляді опрацювання питань з тем, які не висвітлюються безпосередньо на лекціях та винесені на самостійне вивчення, результати тестування під час поточного та підсумкового контролю.

Поточне тестування														Підсумковий тест (залік)	Сума	
Модуль 1							Модуль 2									
Змістовний модуль 1			Змістовний модуль 2							Змістовний модуль 3			Змістовний модуль 4		35	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85 – 89	B	добре	
75 – 84	C		
70 – 74	D	задовільно	
60 – 69	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
--------	----------	--	---

** Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»**/ Укладачі: В.Г. Прушківський, С.Т. Яримбаш, В.Л. Грешта, А.В. Пархоменко, С.І. Шило, О.О. Каплієнко, О.В. Коваленко, О.В. Лапкіна, П.В. Сахно, О.М. Стеценко, Н.Л. Ніколаєва, О.В. Савельєва, Л.М. Шило, О.В. Шепель, О.С. Калюжна, Є.О. Фасоль. - Запоріжжя: Навчальний відділ, Навчально-методичний відділ НУ «Запорізька політехніка». 2019. 59 с.

14. Навчально-методичне забезпечення

1. Презентації та аудіо записи за лекційними темами курсу «Економічна теорія» (доступні в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua>).

2. Конспект лекцій з дисципліни “Економічна теорія” для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр» денної та заочної форм навчання спеціальності 292 “Міжнародні економічні відносини” / Укл.: доц. О.В. Губарь. – Запоріжжя: НУ «Запорізька Політехніка», 2020.

3. Методичні вказівки для проведення практичних занять з дисципліни “Економічна теорія” для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр» денної та заочної форм навчання спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»/ Укл.: доц. О.В. Губарь. – НУ «Запорізька політехніка», 2020.

4. Методичні рекомендації та завдання до виконання контрольної роботи з курсу «Економічна теорія» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр» студентів заочної форми навчання спеціальностей 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 292 «Міжнародні економічні відносини» / Укл.: доц. О.В. Губарь. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2020.

5. Комплект завдань для проведення поточного контролю.

6. Комплект завдань для підсумкового контролю.

15. Рекомендована література

Базова

1. Економічна теорія: Політекономія: підручник/ за ред. В.Д. Базилевича; Київ. НУ ім. Т.Шевченка. – 9-те вид., доповн. – К.: Знання, 2014. – 710 с. – (Класичний університетський підручник).

2. Економічна теорія. Підручник/ за ред. М.О. Соколова – 2017. – К.: Центр учбової літератури. – 532 с.

3. Економічна теорія. Політекономія : підручник/ за ред. В.М. Тарасевича. – К.: Знання, 2012. – 208 с.

4. Економічна теорія: підручник /В. Г. Чепінога. – К.: Юрінком Інтер, 2011. – 653 с.

5. Камінська Т.М. Основи економічної теорії. Підручник. 2018. – К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», – 232 с.

Допоміжна

6. Економічна теорія : навч. посіб./за заг. ред. Л.С. Шевченко. – Харків: Право, 2016. – 268 с.

7. Економічна теорія. Політекономія : навч. посіб. / В.М. Семененко, Д.І. Коваленко. – 2-ге вид. доп. та перероб. – Київ : Центр навчальної літератури, 2011. – 428 с.
8. Економічна теорія: навч. посіб. / [О. В. Стефанишин та ін.]; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. - Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2015. – 335 с.
9. Економічна теорія: навч. посіб. / Холявко Н. І., Гонта О. І. – Чернігів: ЧНТУ, 2014. – 218 с.
10. Економічна теорія. Політекономія, мікроекономіка, макроекономіка./ Білецька Л.В., Білецький О.В., Савич В.І. – К.: Центр навчальної літератури. – 2019. – 688 с.
11. Економічна теорія. / Л.І. Касьяненко. – К.: Центра навчальної літератури. – 2015. – 224 с.

Інформаційні ресурси

1. Антимонопольний комітет України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.amc.gov.ua/amku/control/main/uk/index>.
2. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
3. Міністерство доходів і зборів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://minrd.gov.ua/ru/>.
4. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua/>.
5. Статистика України : науковий журнал [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.
6. Урядовий портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control>
7. Освітній портал Coursera [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ru.coursera.org/learn/intro-economic-theories>